

כתיבה ממצגת (סקירה ספרותית)

דוגמה לכתיבה ממצגת – קונים באינטרנט

בשנים האחרונות חלו שינויים בהרגלי הצריכה בעולם בחברה בכלל ובקרב בני הנוער בפרט, שינויים אשר גררו תוצאות הפוגעות בתחום הכלכלי ובתחום הסביבתי.

כבר שנים מדברים על מעבר מקניות בחנויות ה"מסורתיות" לקניות מקוונות, אולם בשנתיים האחרונות המעבר לצרכנות מקוונת מותיר מאחור את החנויות הקמעוניות (קלינגבייל, 2018). שינוי זה לא פוסח גם על הישראליים. בישראל חלה עלייה ניכרת באתרי הקניות הבין-לאומיים, ויותר ויותר ישראליים עורכים קניות מבלי לצאת מן הבית (קלינגבייל, 2018 ומוקמל, 2017).

תופעה זו נהפכה לרווחת יותר ויותר בעיקר בקרב בני הדור הצעיר שרגילים לשוטט ברשת ולהשיג את מבוקשם במהירות ובמחיר נמוך (מוקמל, 2017). קרפין-ספיר (2016) מציגה תוצאות מחקר שמלמדות על העדפות הקנייה המקוונת של בני הנוער. לפי נתוני המחקר, בני הנוער מתחילים לרכוש מוצרים באינטרנט כבר מגיל 11, 85% מהם רוכשים מוצרים פעמיים בחודש והסכום הממוצע בכל קנייה הוא 66 ₪. בני הנוער מהווים כוח קניה חזק, ולכן הם הקהל האידיאלי עבור משווקים, מפרסמים וחברות מסחריות.

אולם המעבר לצרכנות מקוונת הביא לתוצאות הפוגעות בחברה. קלינגבייל (2018) מציינת את הפגיעה הסביבתית, לדבריה, שליחת המוצרים בארגזי קרטון מחמירה את בעיית הפסולת. גם השינוע מגביר את הפגיעה בזיהום הסביבה זאת הודות לכמות פליטת הגזים מכלי התחבורה. היא מדגישה כי בשילוח אווירי כמות הגזים גדלה עוד יותר.

קלינגבייל (2018) ומוקמל (2017) סבורים כי צריכה זו פוגעת גם בתחום הכלכלי. בשנתיים האחרונות השינוי מותיר מאחור את החנויות הקמעוניות הוותיקות ואת הקניונים ושיעור המכירות בהם הולך ומצטמצם. נראה כי הקניונים המסורתיים נמצאים בהכחדה, וקניון המבקש לשרוד במציאות החדשה יהיה חייב להשקיע בחוויית הצרכן כדי לשרוד.

ביבליוגרפיה

מוקמל, ג' (2017). סופו של הקניון? עתיד הקניונים בעולם של מסחר מקוון. Ynet.

קלינגבייל, ס' (2018). קונים באינטרנט כי זה זול? יש מחיר נסתר שאולי לא הכרתם. TheMarker.

קרפיק ספיר, ש' (2016). סקר: בני הנוער הישראלים מתחילים לקנות באינטרנט בגיל 11. גלובס.

כתיבה ממצגת (סקירה ספרותית)

- טקסט מיזוג הוא טקסט עצמאי, שממצג מספר מאמרים העוסקים באותו נושא, לכן גם אם לא קוראים את המאמרים ניתן להבין את הטקסט שנכתב.
- בבסיס הסקירה נמצא הנושא ולא המאמרים או הכותבים, ולכן אין לכתוב את המילים: "מאמר"/"כותב".
- גם במיזוג מידע של מספר מאמרים בדומה לסיכום של מאמר אחד הכותב צריך להתייחס לרכיבים הכתובים במטלה.
- במיזוג מידע הכותב נדרש למצוא נקודות משותפות (מאחד) וכן נקודות שוני (מייחד) בין המאמרים בפיסות מידע ממקורות שונים ולצרפן לטקסט אחד לכיד ומגובש.
- המיזוג מחייב אזכור של מקורות המידע השונים בגוף הטקסט – שם המשפחה של הכותב ובסוגריים שנית פרסום המאמר ובנוסף לכך בסוף הטקסט צריך לכתוב רשימה ביבליוגרפית – א"ב של שמות המשפחה של הכותבים, אות ראשונה של השם הפרטי, תאריך פרסום המאמר בסוגריים, שם המאמר (במירכאות), במה.

דרכי מסירה

דיבור ישיר = הבאת דברים בשם אומרם, בדיוק כפי שנאמרו.

לוי (2015) מציין: "הרשויות אינן פועלות באופן מספק למיגור התופעה."

דיבור עקיף = הבאת דברים שנאמרו בצורה עקיפה ולא בציטוט ישיר.

לוי (2015) מציין כי הרשויות אינן פועלות באופן מספק למיגור התופעה.

הסגר = אמירה צדדית של הדובר לגבי הנאמר במשפט. ההסגר מופרד בפסיקים משאר חלקי המשפט.

לדברי לוי (2015), הרשויות הנ"ל אינן פועלות באופן מספק למיגור התופעה.

דוגמה נוספת לסקירה – חדשות כזב

הקשר בין הטכנולוגיה לפסיכולוגיה הוא דו כיווני. מצד אחד, תעשיית הטכנולוגיה משתמשת בידע ובכלים מתחום הפסיכולוגיה ומצד אחר בתחום הפסיכולוגיה משתמשים בתוצרים של תעשיית הטכנולוגיה.

השילוב בין שני התחומים האלה הביא לפיתוח של מדיה חברתית, משחקי וידאו טלפונים חכמים המצליחים לפתות את המשתמשים הצעירים. לדברי פריד (2018) ומרגלית (2018), נוצר גירוי מריבי המשאיר את המשתמשים באתר באמצעות טכניקה פסיכולוגית בה המשתמשים אינם יודעים מתי הם יקבלו את הלייק הבא או את הפרס במשחק. האמונה שהם יקבלו את הפרס בשלב מסוים מעוררת דחף לשימוש חוזר. כמו כן הם טוענים שהמשחקים גורמים לתחושת הנאה עצומה הנוצרת משחרור של דופמין המופרש במוח. ומביא להתמכרות דבר (?) שעלה במחקר פסיכולוגי. פריד (2018) מוסיף שהסביבות הדיגיטליות מכוונות לספק הרגשה של הענות לדחפים האנושיים הבסיסיים. לטענתו הבינו ששימוש בסביבות דיגיטליות מסב לילדים אושר, עושה אותם מוצלחים וקל להם יותר להשתתף בסביבה זו מאשר בפעילות חברתית בעולם האמיתי החשובות להתפתחותם. זאת ועוד, פריד (2018) טוען שמתבססים על כך שנערים בגיל ההתבגרות מחפשים תחרותיות ושואפים להשתפר במיומנויות. משחקי המחשב מעניקים פרסים וגורמים נערים לחשוב שהמיומנות שלהם עולה והם משתפרים כל הזמן. יתר על כן, לטענתו מידע פסיכולוגי עולה כי התרגילים הדיגיטלים כמו משלוח בלתי פוסק של הודעות גורמים גם כן לילדים ולנערים להשתמש ברשתות החברתיות ובמשחקי הוידאו ולכן הם קיימים. מרגלית (2018) מוסיפה לדבריו שמשחקים מעוצבים על פי נוסחה שבה יש רכיבי התמכרות בסיסיים מתובנות בתחום הפסיכולוגיה שמטרתם לגרום לגירוי של אזורי התגמול במוח. עקרון הנוסחא מבוסס על כך שקבלת משוב חיובי בתגובה לפעילות מעודדת חזרה על הפעולה ולכן על כל פעולה יש תגמול בעזרת אורות צלילים וכו'. עיקרון נוסף הוא בתחום הפסיכולוגיה יש שימוש בתוצרים של תעשיית הטכנולוגיה. בבליה ושון גריוא לצמצם את הפער בין הניצחון להפסד הגורם לשחק שוב ושוב.

מנגד בתחום הפסיכולוגיה יש שימוש בתוצרים של תעשיית הטכנולוגיה. בבליה ושון גרין (2016) מציגים שתוצאות מחקרים בנוגע למשחקי המחשב מצביעים על שיפור ביכולת ההתמקדות, באבחנה בין גוונים ובהפניית קשב מהירה ממטלה למטלה במשחקי המחשב ובנוסף לכך הם סבורים שעלה מהמחקרים שמשחקי הפעולה הם דרך מצוינת לקיצור זמן התגובה. בהתבסס על כך החליפו את המבחנים הפסיכולוגיים המקובלים במשחקי מחשב לאבחון והערכה כטיפול פסיכולוגי. המשחקים הם

טיפולים ומטרתם לשפר את הקשב, לצמצם את הסחת הדעת ולטפל באוכלוסיות שונות של ילדים עם הפרעות קשב, מבוגרים המגלים סימנים ראשוניים של הדרדרות קוגניטיבית וכו.

פריד, ר', (2018), "חוטפי הילדים ועוזריהם", אלכסון.

מרגלית, ל', (2018), "כמו סמים: מה קורה במוחם של המכורים למשחקי מחשב?" THE MARKER/

בבליה, ד, שון, גרין, ס, (2016), "כיצד משחקי המחשב מחזקים את המוח", סיינטיפיק אמריקן ישראל.

מטלת כתיבה - כתיבה ממוזגת – שלבי עבודה

קראו את מטלת הכתיבה וסמנו את רכיבי התוכן המתבקשים. השמיטו תוכן שאינו רלוונטי בהתאם למטלה.

הכנה לכתיבה

- בנו טבלה מארגנת: בראש כל עמודה כתבו את פרטי הטקסט (שם המאמר, שם המוען, שנת הפרסום, ובמה). בעמודה הימנית רשמו תבחינים: רכיבי התוכן הנדרשים לפי המטלה.
- שבצו בעמודות הטבלה את התוכן הרלוונטי מתוך המאמרים (הקפידו להשמיט מידע שאינו רלוונטי בהתאם למטלה).
- הדגישו תוכן משותף למאמרים. זיהוי התוכן המאחד והתוכן הייחודי לכל מאמר יסייע לכם בארגון הכתיבה בהמשך.

כתיבה

- מבנה הטקסט:
 - פתיחה (הצגת הנושא שעליו נדרשתם לכתוב – השתמשו במידע מתוך המאמרים) ואחריה רכיבי התוכן בהתאם למטלה.
 - תוכן: עליכם לכתוב טקסט הממזג בצורה מושכלת את המידע ואת הרעיונות מהמאמרים שניתנו לכם. הקפידו להציג את הרעיונות המשותפים ואת התוכן הייחודי לכל מאמר!

שימו לב:

- השתמשו בפעלי הבעה מתאימים - הכותב מציין, טוען, מציג, משווה בין, מצביע על, מתנגד ל וכד'
- השתמשו בדרכי מסירה מגוונות ובפעלי אמירה מגוונים.
- כשאתם מציגים תכנים מן המאמרים עליכם לייחס את הדברים לכותבים: שם המשפחה של המוען ושנת פרסום המאמר בסוגריים.
- הקפידו על ניסוח תקין, על כתיב נכון ועל סימני פיסוק.
- בסוף הטקסט שכתבתם הציגו רשימת מקורות: א"ב של שמות המשפחה של הכותבים, אות ראשונה של השם הפרטי, תאריך פרסום המאמר בסוגריים, שם המאמר (במירכאות), במה

לכתיבה ממצגת 3 עקרונות חשובים:

- **השמטה** – השמטת פרטים שאינם רלוונטיים
- **הכללה** – ניסוח מכליל של מידע משותף מהטקסטים השונים והימנעות מחזרה על אותם רעיונות מפי כותבים שונים
- **הבנייה** – בניית מאמר חדש עצמאי